



Amang ao mōsih

Hyum ih ngǎ todah ih mǎo ao mōsih? Hong rim]ô mōnuih, kōdop hyu hōduah jing sa tōlōi ngui ngor mō-ak, `u amra mō-ak hlōh tōdah mǎo ao mōsih. Samō\mǎo mōh pō pōjing rai ao mōsih? Nang ai `u [ing ta dui [uh amang tōlōi ruai gah kōhnǎo mōbruǎ min mǎ hang tōlōi pōmin [u biǎ mǎ ôh? Arnav hang Tanisha rai pō kiǎng tui hyu hōduah. Do# kret tui hōduah gō`u - gō`u [u [uh [ing ta ôh, [ing ta [u mǎo rup ôh amang c\ar kōmar gō`u.



Amang ao mōsih

Pô Jih: Varsha Joshi

Pô Jah rup: Radhika Tipnis

Pô pơblang: K'sor Yin - Siu H'Noan

Tơlơi pơbang dui pơgôp hrom yua mớng UNICEF Viêt Nam hang kơng
kơnhâu bruă pơtô pơjuất Viêt Nam



**PRATHAM
BOOKS**

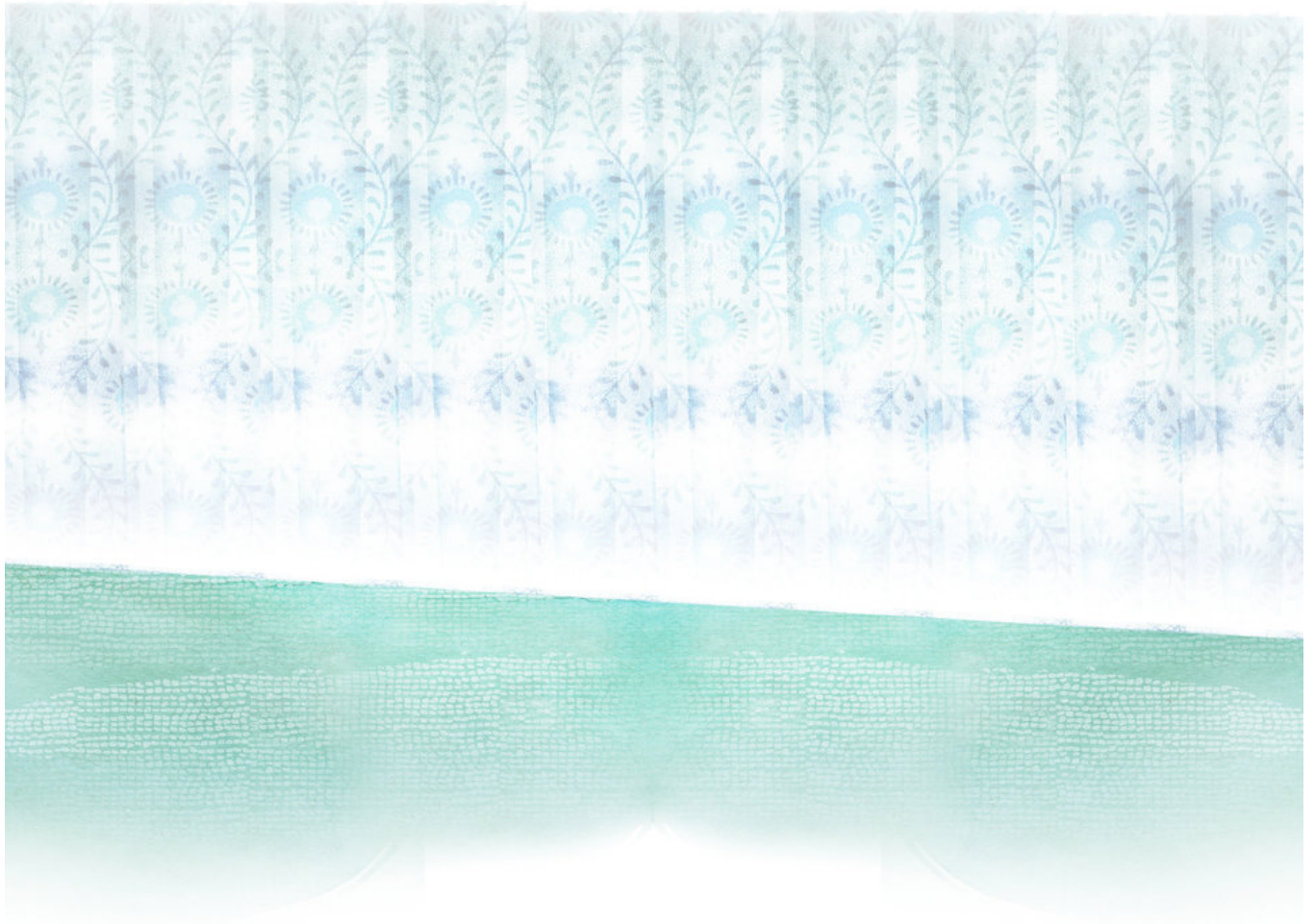
A Book in Every Child's Hand



Arnav hang Tanisha amuaih tởlời ngui ngor kỏdop hyu hỏduah. Rim
mot, dua ayong adỏi hang dum [ing gỏyut leng ngui tởlời ngui ngor
kỏdop hyu hỏduah sỏh. Sa hỏi anun, Arnav lỏi hong Tanisha:
Tỏlời ngui kỏdop hyu hỏduah amra mỏ-ak tỏdah [ing ta dui rỏngiỏ hang
[u mỏo pỏ hỏi ỏh hyu hỏduah [ing ta dong! Tui anun dua ayong adỏi
nao tỏ`a am^ ama mỏo ao mỏsih tui anun mỏn hỏ.



Ama tiao hang lai: - Hmu\hrup hang kohnao mobrau min ma ^h!
Am^ pokra bonal pang bah amang hang mau hruh buh kor rim]o
monuih hang thao lu dum djuai bonal, sit nik am^ thao anun yoh dua
ayong adoi wir glai to`a am^. Am^ lai: - Kao min dum [ing kohnao
mobrau hlak hyu ep hrām djuai bonal ngā kor lu monuih buh ho-ô mosih.



- Ô, am^ kiăng lăi ao mớih biă mã hă? - Tanisha tở`a am^. Tui anun dua jô]ơđai khom nao pơ sang pơjưh hră kiăng hyu ep hrăm dum djuai bonal anai.



Arnav hang Tanisha hyu hơduah dum hơrôm hră kiăng thâu hluh dum
djuai bơnal. Dua ayong adơi [uh djuai bơnal sui hlôh jing h^ bơnal. Djuai
bơnal anai dui ngă mớng brang]am. Kôt tông at sa djuai bơnal sô mơn.
Hrup hang bơnal brang]am, djuai bơnal anai tobiă mớng kyâu potâu.
Dua ayong adơi]an mã [ơ [iă hơrôm hră mớng sang pơjuh hră hang ba
glăi pơ sang.



Kopaih
Brang Jam



Pơ sang, Arnav dẫng sum ao `u hang tở`a:

- Ở am^ ah, kơơsong kào kơpal, ao le\\rơpih. Samơ\\dua mọtà anun dui
ngă mớng kơpaih mơn hă?

Am^ lăi glăi: - Tơlời tở`a thồ, Arnav. Ano# kơpal amang sa blah bơnal
tui hlui kơ ano# mớsar bơnal.

- Hang hơdră mớ`am. - Ama lăi thim.



- Mâu hre\kyâu potâu pơkon dong mōh? - Tanisha tở`a.
- Do# mâu đùng, kram, brang ɭam dong ană ah! - A lăi glăi. Arnav lăi thim: - Mâu wot hre\ngă mớng blâu hlô mớng. Hrup hang hre\mrai eh hlat hang len mớng blâu triu, djo\ mōh am^?



Tanisha tở`a: - Ở am^ ah, kâo thâu ih hlak [ar eng bơnal eh hlat hang
ao sỡ mi ama ngắ mớng bơnal brang]am hang khắ klum ako# ngắ
hong len. Samỏeng kâo ngắ hong hoget?

- Anun le\\polyester, sa mớta hre\\mrai mớnuih ngắ mắ. ~u [u
dỏ\\hre\\kyâu potâu [ôdah hre\\hlô mớong dui pỏjing mớng anih ngắ
lông lang ôh. - Am^ lắi.



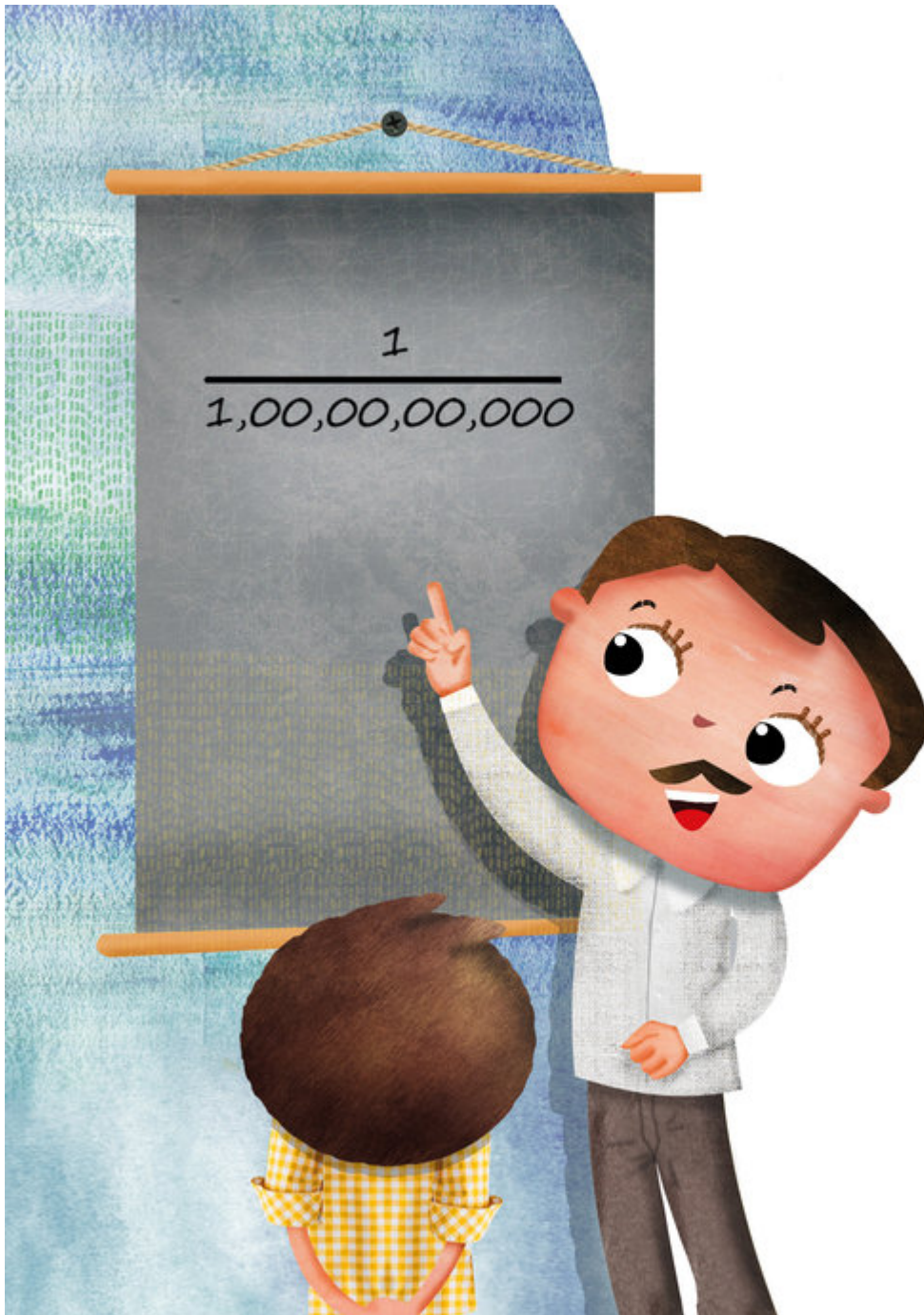


Dua ayong adoi hok mō-ak dō\thāo bonal dui ngă tōbiă rai mōng anih ngă lông lang. Gờ u đok dum hōdră gah hre\ mrai mōnuh dui ngă. Gờ u thāo mào [ơ[iă hre\mrai thāo tōtluă. Hrup hang spandex, sum]ut kōdat kōplong dui ngă hong gōnam anun. Gờ u đok gah hōdră dum [ing kōhnāo mōbruă pōđ^ tui hre\klă. Gờ u dui pōgang ano# hlor, lek trik hang huă]ot.

- Mào [ơ[iă hre\mrai brāo dui ngă tōdu ano# tra#o; gờ u dui đjru bōi kō [ing ling tōhan. Mào [ơ[iă hre\mrai dong apui [u ta` [ong ôh; anai le\hre\mrai tōh nōh bōi kō [ing tōhan]ruih apui. - Tanisha đok prong.



- Laih anun, am[^] lăi: - Arnav, Tanisha dlăng be\mơng hợget am[^] [uh amang hơrôm hră gih ba glăi anai.
Anun le\sa hơrôm hră lăi kơ hre\mrai klă. Am[^] đok prong sa mōta hok mō-ak hre\mrai nano ngă mōng kak [on arang dui iâu hre\mrai rợgơi.
Dum hre\mrai rợgơi dui mưn ano# hlor, jua kơtit hang tợbiă pợđuăi.



Hre\mrai nano...yua hoget pơ-anan tui anun? - Arnav tở`a. - Hre\mrai nano biă mã `u le\dum hre\rơpih. Dơ\kâo pơpha sa met bơi kơ sa rơban, kâo amra mào nano met. Dum arat nano mào ano# tởpă krah wil kơng kơ nano met đơ]. Ama lăi. $1 \text{ met} / 1.000.000.000 = 1 \text{ nanomet}$.



Dor\Arnav hang Tanisha đok hră, dua ayong adoi at [uh mơn hre\mrai
dui ngă mơn mrai rơgơi dui lăi h^ gonam rơgơi [ôdah bơnal lek trik.
Djuai bơnal anai dui yua amang bruă [ing ngă gah ia jrao. Dum gonam
tui anun mào dum kam [iên anet amang bơnal, dui thào jua hrip, ayuh
pơpư\, ayuh tai bôh hang ano# hlor amang dơi jan mơnuih ruă kă.
Mơnuih ruă kă dui do# pơ sang kơplah wah tơi hing anai dui mơ-it truh
kơ nai ia jrao.



- Ră anai pot glăi tolai [ing gih tở`a blung hlào - dui mớh pỏjing ao mớih? - Am^ lăi. Am^ brào đok sa tolai hing kỏnào mớbruă, amang anun `u pỏblang dum [ing kỏnào mớbruă pỏ sang hră gủl prong mào pỏjing rai lai h ao klum dui ngă kỏ mớnuih hỏ-ô `u jing [u mào rup ôh. Bonal dui ngă hong arat mrai mào jolan [ơ krah tỏpă rup wil 80 nanomet.

- {ing ta dui [uh bih bang mớong mớnuă - hmu tu, sa bớh mớnil truă mriah [ôdah hnai ju\ - yua dah `u pỏp]rang glăi sa [ran bớh bớnga] pỏ]rang pỏ `u. Dum ao tui anai [u pỏp]rang bớh bớnga] ôh. Pỏplih [ơ

anun, bŕnal ngă hong bôh bŕnga] kung nao dum dar. Yua anun, ih [u
dui [uh ao [ôdah hlŕi hŕ-ô `u.



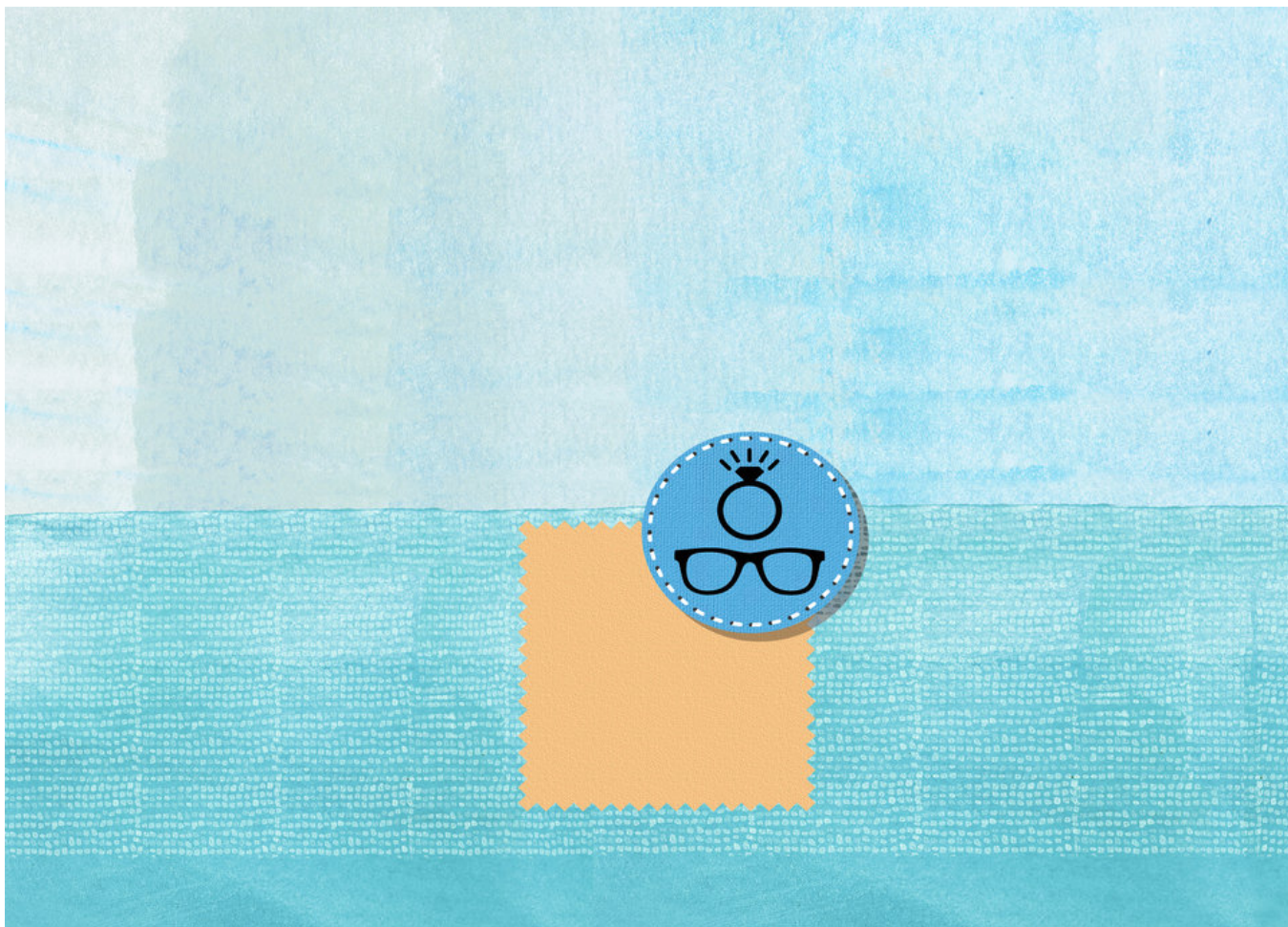
- Ih dui blơi sa blah ao sớ mi dui ngắ mớng gớnam tui anun mớn hắ? - Tanisha hok mớ-ak tớ`a. Amra kiắng tlaỏ biắ mắ todah dắng gớ`u [uh ako# hang tokai Arnav đớ] pớpu\, [u [uh dới `u ôh.
- Dum hrắ lắi pớthầỏ bới kớ ta thầỏ dum [ing kớhnầỏ mớbruắ hang dum [ing ngắ tobắ rai gớnam tam ngắ tui tớlới mớn anai. Dum djuai bớnal tui anun mầỏ [ớ[iắ lon ia hlak ngắ pớđ^ tui. Samớ\gớ`u ka mầỏ lui hầỏ ôh anắ ah! Am^ lắi.



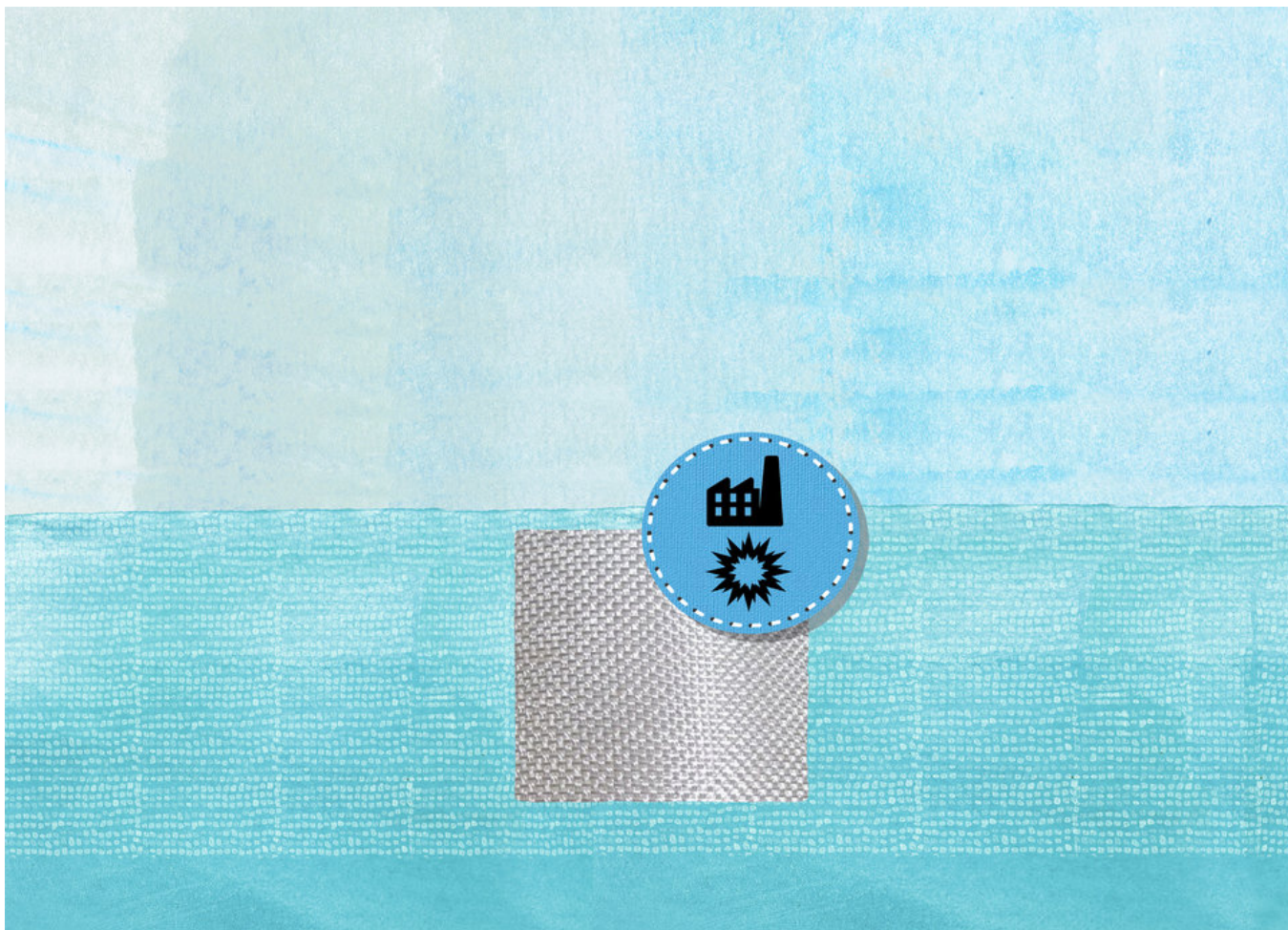
- Tơdah kơdop hyu hơduah buh hơ-ô ao mơsih amra mơ-ak biă mă... - Tanisha lăi.
- Mơnuih prong dui yua djuai bơnal rơgơi anai amang bruă hơget yôm phan?



- Ủ, dum [ing tohan dui buh hơ-ô ao anai dơ\ nao blak rôh ayat. - Ama
lãi.
- Hang dơ\kâo ngui kôdop hơduah hong [ing gôyut, kâo dui yua `u hong
hơđră mut nao amang ao mơsih. - }ơđai anet pơhiăp ngor.
Truh pơ sang hră, Arnav hang Tanisha ruai bơi kơ [ing gôyut hmu\dum
đjuai bơnal rơgơi.
- Kâo mâu toloi pơhiăp anai. Yua kơ nai Kelkar ka truh pơ anih ôh, yua
hơget [ing ta [u nao pơ anih ngă lông lang hang ngă lang [ơ[iă ano# mơ-
ak. - Tanisha lãi hong mơmak kơ mơta.
- Tôguan [iă! - Arnav pơhiăp mơmu` : - Mơnong hơget amra truh todah
nai hlak kôdop gah yu\ao mơsih kiăng dẫng su\dum [ing }ơđai hơng
kôdơ\ng?



Toloi hing gah bonal rogori
Dum bonal rogori dui yua kiang ngă bonal sut monil truă, monil pơ]rang
hang gơnam pơhiam.



Sum ao ngă mớng arat mrai tu\kơ ano# hlor dui yua kơ [ing ngă bruă
amang sang mãi ngă tobiă rai bôh potuh.



Dum arat hơbun hang dui piôn gơnam ia [âu bơngưi amang anun. Gờ`u dui yua ngă buk hang hnal ako#.



Hoget ih ngã tởdah ih mào sa blah ao mớih? Dẫng be\ Arnav hang Tanisha pỏko# lui ho\!

1. Pỏ hỏi dlom get kỏsu, mut nao be\amang ao mớih, du` get ]ai hang nao gah anap pỏ anun. Pỏmin lang ano# `u hu^ dỏ`u [uh get ]ai thảo pỏpu\[ỏi anap `u!

2. Tởdah [uh mớnil nai pỏ kỏ[ang? Gỏm h^ `u hong ao mớih. Nai amra [u thảo [uh ôh pỏpỏ ao `u.

3. Royuh teng leng tỏbiỏ nguỉ ta`: RENG - RENG - RENG !